

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvcvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum fuerit sumpta de Dauid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](#)

Assumptio, qua verbum Dei incarnatum est, potest referri ad tria, scilicet ad natum humanam uel ad naturam humanam infectam, uel ad humanitatem quae unita est Verbo. Et si quidem referatur ad naturam humanam, nulla est questione: & similiiter si referatur ad hanc humanitatem, nam filius est & homo & hic homo sed fieretur ad humanam naturam infectam, aliter oportet dicere: quoniam Christus non est, nec umquam fuit homo infectus.

T Sexto, Vtrum caro Christi fuerit in antiquis patribus, secundum aliquid signatum.

T Septimo, Vtrum caro Christi in patribus fuerit peccato obnoxia.

T Octavo, Vtrum fuerit decima in lumbis Abrahæ.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum caro Christi fuerit sumpta de Adam.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod caro Christi non fuerit sumpta ex Adam. Dicitur. Apostolus i. ad Corinth. 15. Primus homo de terra terrenus, secundus homo de celo celestis. Primus autem homo est Adam, secundus est Christus. ergo Christus non est ex Adam, sed habet ab eo distinctam originem.

T 2 Prat. Conceptio Christi debuit esse maxime miraculosa; sed maius est miraculū formare corpus hominis ex limo terræ, quam ex materia humana, quæ de Adā trahitur. ergo uidetur quod non fuerit conteniens Christum ab Adā carnem sumpsisse. ergo uidetur, quod corpus Christi non debuit formati de massa humanigenis deriuata ab Adam, sed de alijs.

Non secundum, quod quia aliis est mortuus, aliis personæ (personæ actualib⁹ peccatis infectus, natura autem folio originali per se loquendo.) iteo Author de natura reparatione loquens per se, dixit quod natura humana non indigebat reparacione, nisi secundum quod infecta erat per originalē uitiatam.

SED CONTRA est, quod Apostol. dicit ad Heb. 2. Nusquam angelos apprehendit, scilicet filii Dei: sed semen Abrahæ apprehendit; semen autem Abrahæ sumptum est ex Adam. ergo corpus Christi fuit formatum de materia ex Adam sumpta.

RE S P O N S U M. Dicendum, quod Christus humanam naturam assumpsit, ut eam a corruptione purgaret. Non autem purgatione indigebat natura humana, nisi secundum quod infecta erat per originalē uitiatam, quæ ex Adam descendebat: & ideo conueniens fuit, ut carnem sumeret ex materia ab Adam deriuata, ut ipsa natura per assumptionem curaretur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod secundus homo, id est Christus, dicitur esse de celo, non quidem quantum ad materiam corporis: sed, uel quantū ad virtutem formati corporis eius, uel etiam quantum ad ipsam eius diuinitatem. Secundum autem ma-

teriam corpus Christi fuit terrenum, sicut & corpus Adæ.

AD SECUNDVM Dicendum, quod sicut supra dictum est, * mysterium incarnationis Christi est quidam miraculosum, non sicut ordinatum ad confirmationē fidei, sed sicut articulus fidei, & ideo in mysterio incarnationis non requiritur, quid sit maius miraculum, sicut in miraculis, quæ sunt ad confirmationē fidei: sed quid sit diuinæ sapientie conueniens, & magis expediens humanæ salutis, quod requiritur in omnibus, quæ fidei sunt. Vel potest dici, quod in mysterio incarnationis, non solum attenditur miraculum ex materia conceptus, sed magis ex modo conceptionis & partus: quia scilicet Virgo concepit & peperit.*

AD TERTIVM dicendum, quod sicut supra dictum est, * corpus Christi fuit in Adam secundum corpum substantiam, quia scilicet ipsa materia corporis Christi deriuata est ab Adam. Non autem fuit ibi secundum seminalem rationem, quia non est concepta ex uirili semine, & ideo non contraxit originale peccatum: sicut d' ceteri, qui ab Adam per viam uirilis feminis deriuantur.

ARTICVLVS II.

Super questionis 1. articulum secundum.

Vtrum caro Christi fuerit sumpta de David.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, quod Christus non sumpsiter carnem de semine David. Matt. enim genealogiam Christi texens eam ad Joseph perducit; Joseph autem non fuit pater Christi, ut supra dictum est. *

non ergo, uidetur, quod Christus de genere David descenderit.

T 2 Prat. Aaron fuit de tribu Leui, ut patet Exod. 6. Maria autem mater Christi cognata dicitur Elisabeth, quæ est filia Aaron, ut patet Luc. 1. Cum ergo David fuit de tribu Iuda, ut patet Matth. 1. uidetur quod Christus de semine David non descenderit.

T 3 Preterea Hieronymus uigintisecondo dicitur de Iechonia, Scribe istum uirum sterilem, nec enim erit de semine eius uir, qui sedeat super solium David: sed de Christo dicitur Isai. nono. Super solium David sedebit. ergo Christus non fuit de semine Iechonia, & per consequens, nec de genere David: qd Matth. a David per Iechoniam seriem generationum perducit.

SED CONTRA est, quod dicitur Ro. 1. Qui factus est ex semine David secundum carnem.

RE S P O N S U M. Dicendum, quod Christus specialiter duorum antiquorum patrum filius dicitur esse, Abraham & David, ut patet Matth. 1. Cuius est multiplex ratio, Prima quidem, quia ad hos specialiter de Christo promissio facta est: dictum est enim Abraham Gen. 22. Benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, qd Apostol de Christo exponit, dicens Galat. 3. Abraham & etiam sunt promissiones, & semini eius non dicit & se minibus, quasi in multis, sed quasi in uno, & semini tuo, qui est Christus. Ad David autem dictum est, de fructu ventris tui ponam super fedem tuam. Vnde & populus Iudeorum, ut regē honorifice suscipientes, dicebant Matth. 2. 1. Osanna filio David. Secunda rō est, quod Christus futurus erat rex, propheta, & sacerdos: Abraham autem sacerdos fuit, ut patet ex hoc, qd dominus dixit ad eum Genet. 15. Sume tibi uaccam tricen-

triennem &c. Fuit etiam propheta, secundum illud quod dicitur Genes. 20. Propheta est, & orabit pro te. David autem rex fuit & propheta. Tertio ratio est; quia in Abraham primo incipit circuncisio: in David autem maxime manifesta est Dei electio, secundum illud quod dicitur 1. Reg. 13. Quæsiuit dominus sibi virum iuxta cor suum: & ideo utriusque filius Christi specialissime dicitur, ut ostendatur esse in salutem & circumcisioni, & electioni gentilium.

A D P R I M U M ergo dicendum, quod haec obiectio fuit Fausti Manichaei, volens probare Christum non esse filium David, quia non est conceptus ex Ioseph, utique ad quem seriem generationis Matth. p. dicit. *Contra quem Aug.* * repondet 23. libro contra Faustum, quod cum idem Euangelista dicit & virum Mariæ esse Ioseph, & Christi matrem uirginem esse, & Christum esse ex semine David, quod refutat nisi credere Mariam non fuisse extranea a cognatione David, & eam, Ioseph coniugem non frustra appellatam, propter animorum confederationem, quamvis ei non fuerit carne commixtus, & quod potius propter dignitatem virilem ordo generationum usque ad Ioseph perducitur. Sic ergo nos credimus, etiam Mariam fuisse de cognatione David: quia scripturis credimus, quæ utrumque dicunt, & Christum ex semine David secundum carnem, & eius matrem Mariam, non cum viro concubendo, sed Virgine nemo. Ut enim dicit Hier. super Matth. Ex una tribu fuit Ioseph & Maria, & secundum legem eam accipere recognebatur, ut propinquam, propter quod & simul cententur in Bethlehem, quasi de una stirpe generati.

A D S E C U N D U M dicendum, quod huic obiectio Gregor. Nazan. respondet dicens, quod hoc non supra contigit, ut regium genus sacerdotum, & sacerdos, ab utrifice nasceretur secundum carnem. Vnde & Aaron, qui fuit primus sacerdos secundum legem, duxit ex tribu Iuda coniugem Elisabeth filiam Annadab. Sic ergo potuit fieri, ut pater Elisabeth aliquam uxorem haberet de stirpe David, ratione cuius beata virgo Maria, quæ fuit de stirpe David, est Elisabeth cognata. Vt prius econquerio, quod pater beate Mariæ de stirpe David existens, uxorem habuerit de stirpe Aaron. Vl sic Aug. * dicit 23. contra Faustum, Si Joachim pater Mariæ de stirpe Aaron fuit (ut Faustus hereticus per quādam scripturas apocryphas assertebat) credendum est, quod mater Joachim fuerit de stirpe David, uel etiā uxoris eius, ita ut per aliquem modum Mariam dicamus fuisse de stirpe David.

A D T E R T I U M dicendum, quod per illam auctoritatem prophetam, sicut Ambros. dicit super Lucam, non negatur ex semine Iechonie posteros nasciuros: & ideo de semine eius Christus est. Et quod regnauit Christus, non contra prophetam est: non enim seculari honore regnauit. Ipse enim dixit, Regnum non meum est de hoc mundo.

Super quest. trigesima primaria articulum tertium.

ARTICVLVS III.

Vtrum convenienter genealogia Christi ab Evangelistis texatur.

Tullius clarus est.

In corpore ubi conclusio: Genealogia Christi est convenienter ordine ab Evangelistis scripta: probatur ex communis, Quæ di-

fuit genetio Christi enarranda.

¶ 2 Præt. Impossibile est unum hominem duos patres habere: sed Mat. dicit, quod Iacob genuit Ioseph virum Marie. Luc autem dicit Ioseph fuisse filium Heli. ergo contraria sibi inuicem scribuntur.

¶ 3 Præt. Videntur in quibusdam a se inuicem diversificari. Matthæus enim in principio lib. incipiens ab Abraham, descendendo usque ad Ioseph, quadrangita duas generationes enumerat. Lucas autem post baptizatum Christi, generationem Christi ponit incipiens a Christo, & perducens generationum numerum usque ad Deum ponens generationes septuaginta septem utroque extremo computato. Videturigitur, quod inconvenienter generationes Christi describantur.

¶ 4 Præt. Quarti Reg. 8. legitur, quod Ioram genuit Ochoziam, * cui successit Ios filius eius: huic aut successit filius eius Amasias, postea regnauit filius eius Azarias, qui appellatur Ozias, cui successit Ioathan filius eius. Matthæus autem dicit, quod Ioram genuit Oziam. ergo uidetur inconvenienter generationem Christi describere, tres reges in medio præmitens.

¶ 5 Præt. Omnes, qui in Christi generatione describuntur, patres habuerunt & matres, & plurimi est ex eis fratres habuerunt. Matthæus autem in generatione Christi tres tantum enumerat matres, scilicet Thamar, Ruth, & vxorem Vriæ: fratres autem non sicut Iudæ & Iechoniae, & iterum Phares & Zaram, quorum nihil potuit Lucas. ergo uidetur euangelista inconvenienter genealogia Christi descriptisse.

S E D C O N T R A est, auctoritas scripturae.

R E S P O N S O N. Dicendum, quod sicut dicitur 2. ad Timothæum tertio. Omnis scriptura sacra est diuinus inspirata. quæ autem diuinatus sunt, ordinatisse sunt, secundum illud Roman. decimo tertio. Quæ a Deo sunt, ordinata sunt. Vnde convenienter ordine genealogia Christi est ab Euangelistis scripta.

A D P R I M U M ergo dicendum, quod sicut Hieronymus * dicit super Matthæum Iaias loquitur de generatione diuinitatis Christi: Matthæus autem enarrat generationem Christi secundum humanitatem, non quidem explicans modum incarnationis, quia hoc etiam est ineffabile: sed enumerans patres, ex quibus Christus secundum carnem processit.

E **A D S E C U N D U M** Dicendum, quod ad hanc obiectiōnem, quam mouit Julianus apostata, diuersissimo de aliis respondeatur. Quidam enim, ut Gregorius Nazan. dicit, dicunt eosdem esse, quos uterque Euangelista enumerat; sed sub diuersis nominibus, quasi binomios; sed hoc stare non potest: quia Matthæus ponit unum filiorum David, scilicet Salomonem, Lucas autem ponit alium, scilicet Nathan, quos secundum historiam libri regum constat fratres fuisse. Vnde alii dixerunt, quod Matthæus ueram genealogiam Christi tradidit: Lucas autem putatiuum, vnde incepit, ut putabatur filius Ioseph.

unintur sunt, ordinatisse sunt. Euageliū est diuinatus factum ergo. Major ad Ro. 11 Minor 2. ad Ti. 3.

¶ In responsione ad finem uide Auctoritas co- natu redere ad duo,

& Ioseph p. Salomonem descendit a David & quod beata Virgo similiter p.

Salomonem, descendit a David. Et rōne primi refutat expofitionem dicēt bino-

mios, quoniam cōstat Nathan, non illum prophetam: sed alii,

per quem Lucas He- li patrem Ioseph re-

ducit in David, fra-

trem fuisse Salomo-

nis, p. quē Matthæus

Iacob patrem Ioseph

reducit in David. Ra-

tione uero secundi

ad occultam aliquā

origine, uel ipsi? Mel

chi, uel aliquius mu-

lieris, ex qua carna-

liter genita est beata

Virgo, recurrat, ut

beata Virgo inuenia-

tur carnaliter genita

ex aliquo descende-

nte ex Iechonia, ut sic

& Damasc. & Ambri-

saluentur.

4. Reg. c. 11.
In c. 1. Mat.
in print. o.

ibid. sup. c. 12.

& ibi. sup. c.

14. ibi sup.

c. 13.